

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

**IZVJEŠĆE O AKTIVNOSTIMA NACIONALNE KONTAKTNE TOČKE KAO
TRAJNOG MEHANIZMA ZA PROMICANJE I PRIMJENU SMJERNICA ZA
ODGOVORNO POSLOVANJE ORGANIZACIJE ZA GOSPODARSKU SURADNJU I
RAZVOJ ZA 2022. GODINU**

Zagreb, ožujak 2023.

UVOD

Temeljem Odluke o osnivanju Nacionalne kontaktne točke kao trajnog mehanizma za promicanje i primjenu Smjernica za odgovorno poslovanje Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) od 23. svibnja 2019. godine (Odluka), Vlada Republike Hrvatske osnovala je Nacionalnu kontaktnu točku (NKT) kao trajni mehanizam za promicanje i širenje primjene OECD-ovih Smjernica za multinacionalna poduzeća (Smjernice OECD-a).

Smjernice OECD-a sastoje se od niza preporuka upućenih od strane vlada multinacionalnim poduzećima koja posluju u njima ili iz njih, a u vezi odgovornog poslovanja. Usklađenost sa Smjericama OECD-a omogućit će tvrtkama da daju pozitivan doprinos širem gospodarskom, ekološkom i društvenom napretku. Trenutno je 51 država pristupila Smjericama OECD-a među kojima je i Republika Hrvatska.

Nacionalna kontaktna točka ima zadatak poduprijeti vladu u njenom radu na: (1) promicanju OECD-ovih Smjernica za odgovorno poslovanje, (2) rješavanju pritužbi protiv tvrtki i (3) u doprinosu međunarodnom sustavu nacionalnih kontaktnih točaka kroz suradnju s nacionalnim kontaktnim točkama drugih zemalja koje su pristupile Smjericama OECD-a i suradnji s Tajništvom OECD-a za odgovorno poslovanje koje podupire primjenu Smjernica OECD-a na globalnoj razini.

Sukladno Odluci, pri Ministarstvu vanjskih i europskih poslova i Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja uspostavljeno je Tajništvo Nacionalne kontakt točke te njegovo Vanjsko tijelo kao mehanizam za dijalog i postupanje u posebnim slučajevima koji se odnose na prijave zbog navodnog nepridržavanja Smjernica OECD-a od strane poduzeća.

Sukladno Pravilniku o radu, Tajništvo NKT-a zaduženo je za: koordinaciju svih aktivnosti NKT-a; administrativnu podršku svom Vanjskom tijelu; izradu godišnjeg izvješća Vladi RH o poduzetim aktivnostima NKT-a; sudjelovanje u radu sastanaka Radne skupine za odgovorno poslovanje OECD-a; sudjelovanje u godišnjem izvješćivanju OECD-a o procjeni usklađenosti nacionalnih politika povezanih s odgovornim poslovanjem, a sukladno metodologiji OECD-a; te sudjelovanje u periodičnom izvješćivanju OECD-a o poduzetim aktivnostima u provedbi triju sektorskih Preporuka OECD-a o dubinskoj analizi za: (i) odgovorne lance u opskrbi mineralima iz područja zahvaćenih sukobima i visokog rizika, (ii) za smisleno uključivanje dionika u eksploatacijski sektor, (iii) za odgovorne poljoprivredne lance opskrbe, također sukladno metodologiji OECD-a. Vanjsko tijelo sudjeluje u postupku rješavanja pitanja koja se odnose na primjenu Smjernica u posebnim slučajevima kao i za druge aktivnosti promicanja i primjene Smjernica OECD-a koje obavlja u koordinaciji s Tajništvom NKT.

Na temelju točke 5. Odluke o osnivanju, Tajništvo NKT-a jednom godišnje, putem Ministarstva vanjskih i europskih poslova Vladi Republike Hrvatske podnosi izvješće o poduzetim aktivnostima NKT-a.

Izvješće za 2022. godinu sastavljeno je temeljem mišljenja Ministarstva financija, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja i Ureda za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske.

AKTIVNOSTI NACIONALNE KONTAKTNE TOČKE U IZVJEŠTAJNOM RAZDOBLJU

U okviru djelokruga svoga rada, hrvatska Nacionalna kontaktna točka u izvještajnom razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2022. godine izvršila je sljedeće aktivnosti:

1) Promocija i pružanje informacija o Smjernicama

U organizaciji hrvatske NKT i u suradnji s Centrom za odgovorno poslovanje OECD-a, u Zagrebu je 7. lipnja 2022. održana konferencija posvećena društveno odgovornom poslovanju pod nazivom „Odgovorni danas, održivi sutra“.

Na predmetnoj konferenciji predstavnicima iz poslovne zajednice, sindikata, nevladinih organizacija i tijela državne uprave nadležnih za politike društveno odgovornog poslovanja, predstavljene su Smjernice OECD-a i prateće sektorske preporuke za dubinsku analizu s posebnim naglaskom na to kako poduzeća mogu provesti dubinsku analizu u pogledu klimatskih rizika, a raspravljalo se i o konkretnim izazovima, prilikama i očekivanjima kod provedbe odgovornog poslovanja u Republici Hrvatskoj te iskustvima prilikom provedbe standarda i alata odgovornog poslovanja.

Također, kako bi se poduzećima olakšala provjera usklađenosti sa Smjernicama OECD-a, na mrežnoj stranici NKT-a na domeni InvestCroatia pokrenut je novi digitalni alat pod nazivom **Kompas odgovornog poslovnog ponašanja (DOP Kompas)** po modelu koji je razvila Norveška Nacionalna kontaktna točka za društveno odgovorno poslovanje. DOP Kompas omogućuje poduzećima brzi pregled dijela poslovanja u kojima nedostaje usklađenost sa Smjernicama vezano uz područja: ljudskih prava, zapošljavanja i industrijskih odnosa, okoliša, interesa potrošača, borbe protiv podmićivanja, traženja mita i iznude, poreza i pravila tržišnog natjecanja. Rezultati su prikazani grafički i pružaju mogućnost rukovodstvu poduzeća za postavljanje temelja za poboljšane poslovne operacije. (link: <https://investcroatia.gov.hr/smjernice/oecd-dop-kompas/>).

2) Postupanje u posebnim slučajevima (*specific instances*) koji se odnose na nepridržavanje Smjernica

Sukladno pravilima Smjernica i uputama za postupanje NKT-a prilikom podnošenja žalbi, u izvještajnom razdoblju nije pokrenut niti jedan slučaj koji se odnosi na nepridržavanje Smjernica.

3) Međunarodna suradnja - Sudjelovanje u radu sastanaka za odgovorno poslovanje OECD-a i izvješćivanje o usklađenosti politika i provedbi

Predstavnici NKT-a sudjelovali su u radu redovnih sastanaka Radne skupine za odgovorno poslovanje OECD-a koji su se održali u terminima: 8. do 10. ožujka 2022. godine; 26. do 28. travnja 2022. godine; 27. do 29. lipnja 2022. godine; 28. do 30. rujna 2022. godine; 24. listopada 2022. godine; 14. do 16. studenoga 2022. godine.

Ključne teme rasprava tijekom 2022. odnosile su se na: tijek i napredak u okviru postupka izmjena i dopuna teksta Smjernica za odgovorno poslovanje OECD-a iz 2011. godine; izradu konačnog teksta Preporuka o ulozi vlada u promicanju odgovornog poslovanja; usvajanje nacрта novog Akcijskog plana za jačanje NKT-a za razdoblje 2022.-2024. godine; izradu Programa rada i proračuna za razdoblje 2023.-2024. godine; te u svezi priprema za sastanak ministara koji u svojoj nadležnosti imaju odgovorno poslovanje, a koji se održao od 14. do 16. veljače 2023. u OECD-u u Parizu.

Vezano uz izvješćivanje u okviru Radne skupine, u travnju 2022. Tajništvo NKT-a dostavilo je drugo po redu Izvješće o napretku u vezi usklađenosti nacionalnih politika kojima se doprinosi provedbi odgovornog poslovanja u Republici Hrvatskoj.

Predstavnici NKT-a sudjelovali su i na sastancima u formatu mreže NKT-a OECD-a koji su se održali: 29. lipnja do 1. srpnja 2022. godine i 17. do 18. studenoga 2022. godine.

Ključne teme rasprava odnosile su se na: izvještavanje o aktivnostima NKT-ova u 2021. godini te njihovim izazovima u radu; izradu priručnih materijala za potrebe unaprjeđenja rada NKT-ova; te razmjenu dobre prakse od strane NKT-ova, a vezano uz promociju Smjernica OECD-a u uvjetima pandemije COVID-19.

4) Jačanje kapaciteta hrvatske Nacionalne kontaktne točke

Dana 7. lipnja 2022. godine predstavnici Centra za odgovorno poslovanje OECD-a održali su u Zagrebu edukaciju namijenjenu jačanju kapaciteta predstavnika NKT-a. Prvi dio treninga odnosio se na primjere dobre prakse, a vezano uz promociju Smjernica OECD-a i pratećih sektorskih preporuka, dok se drugi dio odnosio na postupanje u posebnim slučajevima.

Dana 12. prosinca 2022. godine predstavnici NKT-a započeli su on-line edukaciju organiziranu od Centra za odgovorno poslovanje OECD-a, a vezano uz postupanje u posebnim slučajevima.